

RECENZJA

osiągnięć artystyczno-badawczych w związku z postępowaniem habilitacyjnym o nadanie **Pani dr Annie Leśniak** stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki wszczętym przez Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Rzeźby i Intermediów na podstawie zgłoszonego osiągnięcia artystycznego ***Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)*** projekt intermedialny.

Zostałam powołana uchwałą nr 44/2023 Rady ds. stopni w skład komisji habilitacyjnej z funkcją recenzentki (pismo: PBNE.533.5.2023.14)

Ocena osiągnięcia habilitacyjnego sporządzona na podstawie art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (z późn. zmianami) Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Podstawą oceny jest przedstawiona przez dr Annę Leśniak dokumentacja zgodnie z wymogami formalnymi.

1. Dokumentacja habilitacyjna dostarczona przez dr Annę Leśniak jest pełnym wymaganym zestawem jej dorobku artystyczno-badawczego. Została ona przygotowana i podzielona na następujące części:

1. Wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego
2. Dane wnioskodawcy
3. Autoreferat
4. Kopia dyplomu doktora sztuki
5. Wykaz osiągnięć naukowych, artystycznych
6. Prace artystyczne dokumentacja prac wchodzących w skład głównego osiągnięcia habilitacyjnego.
7. Portfolio pozostałych prac zrealizowanych po doktoracie 2016-2023
8. Potwierdzenia dorobku artystycznego
9. Potwierdzenia dorobku z zakresu popularyzacji sztuki, wystawy kuratorskie
10. Artykuły z dziedziny sztuki
11. Invisible women – książka
12. Materiały filmowe
13. Dokumentacja przekazana do RDN

2. Informacje o kandydatce.

Pani dr Anna Leśniak jest artystką intermedialną, jest badaczką, wykładowczynią w Katedrze Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

Stopień doktora sztuki habilitantka uzyskała na podstawie rozprawy doktorskiej *Invisible inVisible* w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie sztuki piękne, nadany uchwałą Rady Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, w dniu 3 listopada 2016. Promotorką była prof. dr hab. Janina Rudnicka a recenzentkami: dr hab. Anna Tyczyńska, prof. UAP oraz dr hab. Iwona Demko. Tytuł magistra sztuki oraz Dyplom z wyróżnieniem obroniła w roku 2004, na kierunku: Edukacja Artystyczna, Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi.

Promotorem pracy artystycznej był prof. dr hab. Wiesław Karolak

Promotorem pracy teoretycznej był prof. dr hab. Ryszard Kluszczyński

Tytuł magistra na kierunku: Historia Sztuki, Uniwersytet Łódzki. Dyplom obroniony w roku 2003. Promotor: prof. dr hab. Grzegorz Sztabiński

3. Informacje o przebiegu pracy naukowo- zawodowej, zatrudnieniu habilitantki.

Pani dr Anna Leśniak od 01.10.2017 pracuje w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Od 01.10.2017 do 30.11.2019 była zatrudniona na stanowisku asystenta a od 01.12.2019 na stanowisku adiunkta.

Należy wymienić pełnione przez nią funkcje:

Pani dr Anna Leśniak od 01.10.2020 pełni funkcję prodziekana na kierunku Intermedia.

Jest przewodniczącą Rady Programowej kierunku Intermedia oraz członkinią zespołu ds. Jakości Kształcenia dla kierunku Intermedia

Od 01.04.2022 do 28.02.2023 pełniła obowiązki kierowniczkii Katedry Intermediów. Obecnie, od 01.09.2019 prowadzi II Pracownię Intermediów. Jest to pracownia dyplomująca dla studiów I stopnia na kierunku Intermedia.

4. Ocena autoreferatu

Autoreferat nosi tytuł ***Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)*** i jest opisem głównego osiągnięcia, koncepcji, idei projektu intermedialnego – śledztwa artystycznego poświęconego rzeźbie *Wiedźma (1895)* autorstwa Teresy Feodorownej Ries oraz wybranym aspektom biografii tej artystki.

Tekst autoreferatu podzielony został na dwie części, składające się z rozdziałów. W części I *Kobiety nieumiejscowione w historii* autorka przybliżyła powiązane tematycznie realizacje, których konsekwencją jest cykl prac przedstawionych do habilitacji.

Część II *Lost Element. Re-construction of the Witch* to opis wiodącego cyklu prac przedstawionych w habilitacji.

W autoreferacie dr Anna Leśniak na wstępie wprowadza nas w zakres swoich twórczych i badawczych zainteresowań opisując wybrany cykl prac z własnego dorobku artystycznego, jaki powstał po obronie pracy doktorskiej.

Autoreferat poświęcony wnikliwej analizie własnej metody twórczej, opisowi dzieła habilitacyjnego ma charakter retrospektywny, przybliża sylwetkę habilitantki i Jej priorytety artystyczno-badawcze. Artystka tak sama opisuje obszar jej twórczości; *”Od początku samodzielnej praktyki artystycznej w kręgu mojego zainteresowania leżały historie kobiet ukazywane w kontekście ich ról społecznych, pamięci o nich, historii (herstorii) oraz najbliższej mi dziedziny – sztuki i historii sztuki. Z racji swojego podwójnego wykształcenia – ukończyłam również historię sztuki – interesowała mnie obecność kobiet i problematyka kobiecości w dyskursie – zarówno jako twórczyń, jak i modelek. Jako osób tworzących język wizualny i tych, które poprzez ten język, poprzez wzorce wizualne, są prezentowane”.*

Tak jak w pierwszej części habilitantka przybliżyła charakter swoich wcześniejszych działań, z których wyewoluował projekt *Lost Element /Re-construction of the Witch*. Tak w części drugiej szczegółowo opisuje realizacje, które składają się na założenie projektu habilitacyjnego, wraz z kontekstem, metodologią i procesem ich powstawania.

Druga część podzielona została tematycznie na poszczególne podrozdziały:

-*Lost Element. Re-construction of the Witch.*

Wiedźma w kontekście losów Teresy Feodorownej Ries

TFR Archive

-*Realizacje artystyczne w ramach projektu Lost Element / Re-construction of the Witch*

The Witch

Restoration of the Witch I i II

March for the Witch

Sculpture Rituals

Spell with scissors

Toilette of the Witch

Lost Element

Habilitantka dołączyła również komentarz na temat projektu *patRIOTki*, który realizowała równoległe z projektem wiodącym. Jest to istotne z tego względu, iż oba projekty zostały oparte na emblematycznej postaci rebeliantki, buntowniczkii wobec systemu i z tego powodu autorka uznała je za komplementarne.

W dalszej części przedstawiona jest droga rozwoju twórczego, czynniki ją kształtujące oraz zasadność aktualnie prowadzonej strategii artystycznej, której zwieńczeniem jest wskazane dzieło habilitacyjne. Autorka sama doprecyzowuje:

”wpisuje się w nurt działalności, prowadzonej z perspektywy sztuki, która określana jest jako badania artystyczne”.

Projekt habilitacyjny *Lost Element / Re-construction of the Witch* został zrealizowany w Austrii i prezentuje spojrzenie na przedmiotowe zagadnienie „z zewnątrz” – od strony artystki pochodzącej z innego kraju, emigrantki i jest dla dr Anny Leśniak, jak sama zaznacza najistotniejszym zrealizowanym w ostatnich latach. Ze względu na kompleksowy i wieloaspektowy charakter, przyczynił się on nie tylko do rozwoju jej własnych koncepcji artystycznych, lecz dzięki zastosowaniu przez nią metod artystycznego śledztwa, miał też swój wkład w odkrycie nieznanych dotąd faktów dotyczących rzeźby *Wiedźma* oraz związanych z życiem i twórczością jej autorki Teresy Feodorownej Ries, a także w reinterpretację informacji wcześniej już opisanych. Teresa Feodorowna Ries była uznaną artystką, ekscentryczką, kobietą sukcesu, uchodźczynią, ofiarą nazistowskiej ideologii, postacią zapomnianą na kilka dekad i dziś na nowo odkrywaną między innymi dzięki twórczej koncepcji dr Anny Leśniak.

Omawiana tu rzeźba to naturalnej wielkości marmurowa figura, przedstawiająca nagą kobietę, patrzącą prosto w oczy widza, która obcina wielkimi nożycami paznokcie - szpony u stóp. Pełny tytuł pracy brzmi: *Wiedźma podczas toalety przed nocą Walpurgi*. Habilitantka pisze *”Wiedźma Teresy Feodorownej Ries zafascynowała mnie ze względu na jej subwersywny charakter. Stanowi bowiem odbicie w krzywym zwierciadle motywu toalety Wenus, a w tych przedstawieniach kobiety ukazywano dość instrumentalnie – jako piękne, ale pasywne ciała, stworzone do tego, aby je oglądać. Same jednak nie patrzą odbiorcy w oczy. Wiedźma Ries konfrontuje nas z jej spojrzeniem wprost na widza”*

Habilitantka zauważa iż z dzisiejszej perspektywy możemy stwierdzić, że długo przed sformułowaniem feministycznych postulatów w sztuce, Ries zaproponowała inny wizerunek kobiecości, niż kanony estetyczne oparte na patriarchalnych wzorcach. Rzeźba została kilkakrotnie uszkodzona w nie do końca wyjaśnionych okolicznościach i pozbawiona dłoni z nożycami. Ta „amputacja” ważnego elementu dzieła sztuki o rebelianckim i emancypacyjnym wydźwięku, stała się dla habilitantki punktem wyjścia do serii prac i eksplorowania pytania o znaczenie braku. Jak fizyczny brak, utracony element rzeźby może zostać zrekonstruowany przy użyciu sztuki transmedialnej.

Habilitantka zauważa, iż słowo wiedźma z czasem i w innym kontekście odzyskuje pozytywne znaczenie i zgodnie z jego prasłowiańską etymologią oznacza kobietę, która wie, kobietę wiedzącą. Dla dr Anny Leśniak wiedza jak i edukacja ma szczególne znaczenie. Temu zagadnieniu pt. *Kobiety w Akademii* poświęciła wcześniej osobny projekt artystyczny wraz z wystawą i konferencją.

Figura wiedźmy – w projekcie habilitacyjnym artystki Anny Leśniak w takim znaczeniu reprezentuje prawo kobiet do wiedzy, do edukacji, jest symbolem niezależności, wolności w stanowieniu o sobie, upodmiotowieniu kobiet i wszystkich mniejszości rzucających wyzwanie społeczeństwu opartym na opresji, wyzyskowi czy nietolerancji.

Badania indywidualne habilitantki, działania artystyczne jak badania zespołowe od 2019 roku prowadzone były w ramach działalności międzynarodowego kolektywu TFR Archive, skupiającego artystki, badaczki różnych narodowości, zajmujące się różnymi aspektami życia i twórczości Teresy Feodorownej Ries, ważnymi dla współczesnych kontekstów i dyskursów kultury. Współpraca prowadziła do wymiany i pogłębiania tematu.

W opisywanym cyklu prac habilitantki, na który składają się filmy video, instalacje oraz obiekty autorka powraca ponownie do pojęcia re-konstrukcji, pisanej z łącznikiem i rozumianej tu jako ponowna konstrukcja. Jest to metoda, która w odróżnieniu od rekonstrukcji konserwatorskich czy historycznych, nie ma na celu odtworzenia samej rzeźby czyli możliwie prawdopodobnego jej wyglądu. To, co z rzeźby pozostało jest istotą dla koncepcji Anny Leśniak i staje się punktem wyjścia do tworzenia nowych prac i narracji, ukazania nowych kontekstów, innych perspektyw i interpretacji podejmowanego zagadnienia. Jest to związane z przywracaniem „widzialności” transformacji, nadaniem nowego sensu i daniem nowego życia poprzez nową ideę.

Artystkę Annę Leśniak interesują postaci kobiet zapomnianych, zagubionych w historii lub celowo pomijanych, których imię próbuje przywrócić, re-konstruować inaczej, na nowo z pryzmatu dzisiejszej świadomości i poprzez działania twórcze.

Podsumowanie:

Autoreferat dr Anny Leśniak jest bardzo wnikliwą analizą powstania koncepcji dzieła habilitacyjnego i jego opisu. Sformułowany jest z wielką pasją badawczą w sposób bardzo spójny, przejrzysty pod względem konstrukcji i przekazu. Autoreferat oceniam bardzo pozytywnie.

5. Ocena osiągnięcia artystycznego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego sztuki

Cykl habilitacyjny realizacji nosi tytuł ***Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)*** jest projektem intermedialnym – śledztwem artystycznym poświęconym rzeźbie *Wiedźma (1895)* autorstwa Teresy Feodorownej Ries (1866–1956)

Na projekt artystyczny składa się **seria prac video, obiekty, instalacje, teksty oraz powstałe wystawy**, których habilitantka była uczestniczką, pomysłodawczynią i kuratorką. Jest to cały zespół realizacji, słusznie nazwany projektem artystyczno-badawczym, realizowanym na pograniczu różnych dyscyplin.

Cykl prac przedstawionych przez dr Annę Leśniak to powiązana tematycznie seria.

Lost Element video, instalacja, 2022

Film jest podsumowaniem, ale może też stanowić wstęp do całego projektu. Video zmontowane jest na zasadzie połączenia różnych kadrów, w którym autorka używa krótkich fragmentów wcześniej zrealizowanych prac z omawianego cyklu oraz materiału nagranych w Oberlaa, na Lido w Wenecji oraz w Ugando. Autorka zarejestrowała filmowo miejsca, które związane były z życiem Teresy Ries. Płot w kontekście realizowanego projektu, zainteresował dr Annę Leśniak ze względu na jego ambiwalentną funkcję. Stanowi ochronę np. mienia, prywatności, bezpieczeństwa, ale może też być narzędziem opresji, tworzyć bariery, blokować dostęp. Ten aspekt był szczególnie ważny w kontekście życia Ries, najpierw imigrantki, a później uchodźczynie, ale również we współczesnych kontekstach – kryzysu migracyjnego. Płot, za którym wyświetlane jest wideo również nawiązuje do ogrodzenia, za którym znaleziono rzeźby Teresy Ries.

March for the Witch video, 2021

Realizacja video ukazuje ręce młodych rzeźbiarek podczas pracy, jest symboliczną rekonstrukcją „zagubionego elementu” w kontekście praw kobiet, w tym prawa do edukacji, kształtowania rzeczywistości i buntu. Video przedstawia współczesne studentki rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Wiedniu, podczas warsztatów z obróbki kamienia. Ścieżka dźwiękowa w video skomponowana została przez Justynę Stopnicką June. Kompozycja perkusyjna oparta na dźwiękach dłut podczas obróbki kamienia zintegrowana jest z dynamicznym montażem obrazu. Artystka zauważa, iż do lat 20. XX. kobiety nie miały wstępu na tę uczelnię, w tym również Teresa Ries, która aby studiować rzeźbę, musiała pobierać prywatne płatne lekcje u prof. Edmunda Hellmera. Artystka wskazuje w ten sposób na nierówności w dostępie do edukacji, z jakimi borykały się kobiety sto lat temu i zaznacza, iż dzisiaj w różnych rejonach nadal jednak istnieją nierówności społeczne, które wpływają na dostęp do edukacji.

Spell with scissors obiekt interaktywny, instalacja, 2021

Instalacja składa się z kompozycji wiszących w przestrzeni nożyc. Nożyce nawiązują do „zagubionego” elementu rzeźby *Wiedźma* — utraconej bądź odrąbanej od marmurowej figury dłoni z nożycami, którymi tytułowa *Wiedźma* obcinała sobie pazury u stóp. Obiekt instalacja ready-made przywołuje zarówno brakujący element rzeźby multiplikując go, jak i nawiązuje do przedmiotów używanych niegdyś w czarach. Jego forma odwołuje się do metody wrózenia z użyciem sita i nożyc, używanej w starożytnej Grecji, średniowiecznej oraz nowożytnej Europie, w celu wykrycia odpowiedzi na pytania. Nożyce reagują na zbliżającą się do nich osobę. Wbudowany w obiekt czujnik ruchu wprawia nożyce w ruch, gdy zbliża się do nich widz.

Sculpture Rituals video-performance, 2021

W video-performance artystka naśladuje gesty rzeźbiarki podczas pracy. Rzeźbi w powietrzu niewidzialną rzeźbę, za pomocą dłut, młotków itp. Przypomina to tajemniczy rytuał odprawiany wokół kawaletu. Dźwięki wydawane przez uderzanie młotkiem i dłutem odnoszą się do liter alfabetu Morse'a i zawierają zaszyfrowaną wiadomość. Praca odnosi się również do przesuwania się współczesnych działań artystycznych z produkcji obiektu – artefaktu w stronę performatywności, gestu i procesu. Zadaje także pytanie o relacje między tym co widzialne i tym co zakodowane w dziele sztuki.

Toilette of the Witch obiekty, 2023

Walizka będąca symbolem podróżującego człowieka, kobiety i artystki, zawiera obiekty – elementy wcześniejszych prac Anny Leśniak z cyklu *Lost Element. Reconstruction of the Witch*. Są to nożyce nawiązujące do utraconej dłoni *Wiedźmy* trzymającej to narzędzie, zestaw do farbowania włosów, użyty w performance *Vacuum Chamber* (2019) oraz „mydła podróżne”. Jest to zestaw trzech odlewów wykonanych w mydle, na których artystka umieściła napis „Wiedźma. Mydło podróżne”. Istotnym elementem są też używane dłuta do obróbki kamienia, świadczące o tożsamości twórczej, profesji rzeźbiarki.

Praca jest także refleksją nad charakterem podróży i podróżowania. Anna Leśniak zwraca uwagę, iż Teresa Ries podróżowała jako artystka, turystka, a pod koniec życia jako uchodźczyni. Uciekając przed zagładą zmuszona była porzucić cały swój artystyczny dorobek.

Restoration of the Witch I i II wywiady video, 2019/2020

Obie realizacje video oparte są na wywiadach z osobami zajmującymi się konserwacją dzieł sztuki, w których artystka prosi o opinię dotyczącą zniszczeń marmurowych rzeźb Teresy Ries w tym *Wiedźmy*. Anna Leśniak na filmie przeprowadza rozmowę z dwojgiem konserwatorów: z Uniwersytetu Sztuk Stosowanych oraz z Federalnego Urzędu Konserwacji Zabytków. Artystka zadaje rozmówcom serię pytań, m.in. o to jak długo ich zdaniem rzeźby pozostawały na zewnątrz, czy są w stanie stwierdzić, czy ubytki w rzeźbie powstały wskutek wandalizmu, jakie czynniki je spowodowały. Artystka pyta czy według nich powinno się zrekonstruować utraconą dłoń z nożycami. Rozmowy z konserwatorami były jak sama pisze jej potrzebne w kontekście terminu, który stosuje, czyli "symbolicznej rekonstrukcji" określanej jako **re-konstrukcja**, gdyż konserwacja zabytków w sposób dosłowny zajmuje się rekonstrukcją, uzupełnianiem brakujących partii dzieł sztuki. Natomiast prace Anny Leśniak uświadamiają różnicę między rekonstrukcją w konserwacji zabytków a trzecią drogą, która możliwa jest według artystki właśnie w sztuce.

The Witch video, instalacja, 2016

Praca składa się z video oraz obiektów ready made i jest pierwszą z serii prac, do których punktem wyjścia była *Wiedźma* autorstwa Teresy Feodorownej

Ries. Praca powstała w ramach trzymiesięcznej rezydencji Anny Leśniak w ramach KulturKontakt, w Wiedniu pod koniec 2016 roku.

Praca została oparta na materiałach artystki z książki Julie M. Johnson *Memory Factory*, oraz tekstu Sabine Fellner – kuratorki wystawy *The better half: Jewish Women*. Powstała praca była więc szkicem, pokazaniem w artystycznej formie stanu badań.

Podsumowanie:

Osiągnięcie artystyczne dr Anny Leśniak – projekt intermedialny ***Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)*** jako cykl prac powiązanych tematycznie i formalnie, realizowanych w różnych mediach i obszarach; **filmy video, obiekty, działania performance, wywiady, instalacje, teksty, wystawy**, uznają za interesujące, nowatorskie w metodzie badawczej, oryginalne osiągnięcie artystyczne, będące konsekwencją świadomie obranej drogi twórczej i pogłębianiem ważnych dla niej tematów.

Dzieło ukazuje jedno zagadnienie z wielu stron, w sposób wielopłaszczyznowy, różnorodny i wielomedialny. Ukazuje też różne konteksty obranego problemu badawczego czyniąc zagadnienie **braku i re-konstrukcji** wieloetapowym projektem ujawniającym fascynujący proces twórczy i realizacyjny.

6. Ocena aktywności artystycznej

Pani dr Anna Leśniak jest artystką o dużym dorobku twórczym, jest badaczką, wykładowczynią, kuratorką wystaw, członkinią wielu międzynarodowych grup i zespołów badawczych, oraz grupy artystek Frakcja, Stowarzyszenia Sztuka i Dokumentacja. Jest współzałożycielką grupy Seminarium Feministyczne. Autorką książki *Invisible inVisible. Women disconnected from history. Site-specific artworks on abandoned buildings*. Posiada na swoim koncie wiele publikowanych artykułów, tekstów poświęconych sztuce współczesnej. Jest laureatką Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Funduszu Promocji Twórczości (2011), stypendium Prezydent Miasta Łodzi dla Twórców i Animatorów Kultury (2015) Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska (2016). Artystka była na rezydencji KulturKontakt w Wiedniu (2016). W 2019 została nagrodzona stypendium OeAD (Scholarships of the Scholarship Foundation of the Republic of Austria).

Brała udział w ponad 90 projektach i wystawach indywidualnych oraz zbiorowych jak i festiwalach w kraju i za granicą m.in.

PAN ASIA – Performance Art Network Asia, Seul, Korea Pd. (2012), Transart Communication Festival, Koszyce, Słowacja (2013), *What do I have from a woman?*, Visual Culture Research Center, Kijów, Ukraina (2015), *re_form* OSTRALE BIENNALE, Drezno, Niemcy (2017), Tashkent Biennale, Uzbekistan (2018), *Found*

a *Mentalism*, Spazju Kreattiv, Saint James Cavalier, La Valetta / Europejska Stolica Kultury, Malta (2018).

Przykłady realizacji powstałych po uzyskaniu doktoratu, prezentowane na wystawach, festiwalach, konferencjach wraz z miejscem pierwszego upublicznienia: **2023** Toilette of the Witch, obiekty, Un Paradiso Amaro. Viaggio a Roma, wystawa międzynarodowego koletywu TFR Archive, Forum Austriaco di Cultura Roma, Rzym, Włochy. Oxymoron, performance, Nowe nowe media, XII Tyski Festiwal Performance, międzynarodowy festiwal sztuki performance, Tychy.

2022 Lost Element, video, Lost Element, Re-construction of the Witch, wystawa międzynarodowego koletywu TFR Archive, VBKÖ – Vereinigung bildender Künstlerinnen Österreichs, Wiedeń, Austria.

Venus Gravity, tkanina, obiekt, Venus Gravity, wystawa indywidualna, Galeria Jama, Ostrava, Czechy. Venus Gravity, performance, Malamut Festival, międzynarodowy festiwal sztuki performance, Ostrava, Czechy.

In her warm intuitive knowledge, video, Konfrontacje z Heleną D., prezentacja pracy na wystawie zbiorowej towarzyszącej konferencji poświęconej Helene Deutsch, Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Przemyśl.

The Birth of Venus, performance, Festival of Naked Forms, międzynarodowy festiwal sztuki performance, Praga, Czechy. Wspólnota – wizualne reprezentacje, instalacja – obiekt, tkanina, Wspólnota (nie)ludzka, wystawa grupy artystek Frakcja. Wydarzenie towarzyszące Fotofestiwalowi, Łódź.

Cydonia Oblonga, ilustracja – akwarela, kolaż cyfrowy, publikacja w ramach międzynarodowego projektu Universal Garden. Herbarium, pismo „Sztuka i Dokumentacja” nr 26, wiosna-lato 2022.

Nothing good will come out of it, międzynarodowa wystawa zbiorowa, PYRAMIDA Center for Contemporary Art, Haifa, Izrael.

2021 Spell with Scissors, obiekty ready made, instalacja interaktywna, Un Paradiso Amaro / Bitter Paradise, wystawa międzynarodowego koletywu TFR Archive, Exhibit Studio, Akademia Sztuk Pięknych w Wiedniu, Austria.

March for the Witch, video, Restoration of the Witch I i II, video, wystawa Anki Leśniak i Any Hoffner, Witches, Orientalism & Unconsciousness as Protagonists of Viennese Modernity, Austriackie Forum Kultury, Warszawa.

Eating Choreography, video-performance, Warm Revitalisation, Gangwon Triennale, Korea Pd. Syrena i Wojownik, video, Plaża żeńska, wystawa grupy artystek Frakcja, Centrum Aktywności Twórczej w Ustce, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej w Słupsku

Bezimiennym Wojowni-cz-kom, performance w ramach rezydencji artystycznej, Centrum Aktywności Twórczej w Ustce, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej w Słupsku.

Please remember, video-performance, Infinite. Live Hive PAN Asia - Performance Art Network Asia, międzynarodowy festiwal sztuki performance, Space Sopa, Mokpo, Korea Pd.

Abgefahren, video, Tuchfuhlung - stay in touch, niemiecko-polska wystawa i projekt artystyczny w przestrzeni publicznej zainicjowany przez Susanne Pittroff , Monachium, Niemcy.

W procesie, instalacja, performance, video, Symposium Było, Jest, będzie, organizator: Wydział Rzeźby i Mediacji Sztuki, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Pałac w Morawie.

Siostry Kafki, slideshow, obiekt, nagranie dźwiękowe, Siostry Kafki, wystawa grupowa towarzysząca obchodom 80. rocznicy deportacji Żydów Zachodnich do Litzmannstadt Getto, organizator: Centrum Dialogu, Wozownia przy Pałacu Biedermana, Łódź.

Prace z serii Dziennik Frakcji, video oraz video-performance, 66 dni, wystawa grupa artystek Frakcja, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi. 2019

Mariannie Skórzewskiej, instalacja site-specific, Agregatorium Czasu, Miejsca i Akcji. Europejskie sympozjum i wystawa: Procesy od teorii idei do realizacji formy, organizatorzy Instytucja Kultury Pałac w Lubostroniu, Komisja Urbanistyki, Planowania Przestrzennego i Architektury O/PAN w Poznaniu, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej, Pałac w Lubostroniu.

(Pełny obszerny wykaz w załączonej dokumentacji)

Podsumowanie:

Stwierdzam iż Pani dr Anna Leśniak jest artystką o bardzo dużym i regularnie realizowanym dorobku twórczym o czym świadczy dołączony materiał w postaci dokumentacji osiągnięć. Wykazuje się dużą aktywnością artystyczną, twórczą kuratorską i popularyzatorską. Brała udział w bardzo wielu znaczących wystawach krajowych, międzynarodowych i zagranicznych.

7. PODSUMOWANIE KOŃCOWE

Rozważania i wypowiedzi zawarte w autoreferacie habilitantki Anny Leśniak świadczą o w pełni dojrzałej postawie twórczej i kształtowanej drodze rozwoju artystycznego. Sposób w jaki habilitantka dokonała usystematyzowania i uzasadnienia prezentowanych dokonań jest potwierdzeniem świadomego podejścia do realizacji twórczych idei i doboru adekwatnych środków. Przeprowadzając analizę własnej aktywności na potrzeby postępowania habilitacyjnego artystka potwierdziła, że prowadzi od wielu lat jasno określoną strategię twórczą. Czytelnie zdefiniowała swoje założenia artystyczne w czym z pewnością pomocne jej było dodatkowe wykształcenie historyczki sztuki, a decyzje podejmowane w procesie badawczym świadczą o dojrzałej wnikliwej postawie.

Pani dr Anna Leśniak jest niezwykle aktywną, ukształtowaną, świadomą artystką prezentującą adekwatną wiedzę i artystyczną odpowiedzialność, na co wskazuje poziom merytoryczny autoreferatu, i wnikliwe badania. Autoreferat jest komunikatywny i niezwykle pomocny w analizie wskazanego dzieła habilitacyjnego.

Znamienne dla całej twórczości dr Anny Leśniak jest logicznie i wnikliwie argumentowany proces artystyczno-badawczy będący niewątpliwie przejawem ugruntowanej twórczej postawy. Postawy artystki stojącej często w obronie innych artystek – innych kobiet, nierzadko wypartych i zapomnianych. Często w swojej strategii śledztwa artystycznego sama schodzi na plan dalszy aby wydobyć pewną znaczącą ideę. Empatycznie wczuwa i uosabia się z bohaterkami swoich badań.

Habilitationka w wielowarstwowych realizacjach, pracach intermedialnych, filmowych, działaniach performance i instalacjach przestrzennych audio-wizualnych porusza ważne problemy twórcze i społeczne, niezwykle istotne dla rozwoju sztuki współczesnej. Interesująca jest również metoda i forma prowadzonych badań twórczych określana przez autorkę jako "śledztwo artystyczne". Należało by może jeszcze dodać "intermedialne śledztwo artystyczne". Domeną intermedialności, podążając za procesem myślowym i pierwotną koncepcją kręgów Dicka Higginsa jest poszerzanie obszarów sztuki bazując na poszukiwaniu pomiędzy różnymi sposobami wypowiedzi, dziedzinami, dyscyplinami i kategoriami. Wobec czego kręgi w diagramie intermedialnym możemy dzięki badaniom Anny Leśniak wypełnić i naznaczyć nową metodą - śledztwa artystycznego.

Istnieje jeszcze jeden istotny element działań intermedialnych mianowicie odbicia sztuki w samym życiu, połączenia sztuki odzwierciedlonej w procesach społecznych. Tu pojawia się wiele takich powiązań. Twórcze i krytyczne spojrzenie artystki i jej projekty przyczyniają się do dialogu społecznego poprzez sztukę. Przyczyniają się do kształtowania refleksji na temat pozycji i kondycji kobiety i to nie tylko artystki i nie tylko w sztuce. Znaczeniem sztuki w działaniach intermedialnych jest ten szczególny moment, gdy sztuka w naturalny sposób łączy się z życiem. Takie jest też dążenie dr. Anny Leśniak o czym świadczy ten fragment jej wypowiedzi: *"Moje realizacje przede wszystkim mają na celu tworzenie więzi społecznych poprzez sztukę, poszerzania pola sztuki, jak również dialogu i reinterpretacji dzieł tzw. sztuki dawnej poprzez współczesne środki artystyczne i wobec współczesnych kontekstów społeczno-kulturowych"*.

Osiągnięcie artystyczne dr Anny Leśniak – projekt intermedialny *Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)* jako cykl prac powiązanych tematycznie i formalnie, realizowanych w różnych mediach i obszarach; **filmy video, obiekty, działania performance, wywiady, instalacje, teksty, wystawy**, uznają za nowatorskie i oryginalne osiągnięcie artystyczno-badawcze będące konsekwencją wcześniejszych doświadczeń artystki i świadomie obranej drogi.

Dzieło poddane ocenie habilitacyjnej ukazuje jedno zagadnienie z wielu stron, w sposób wielopłaszczyznowy, różnorodny i wielomedialny. Ukazuje też różne konteksty obranego problemu badawczego czyniąc zagadnienie **braku i re-konstrukcji** wieloetapowym projektem ujawniającym fascynujący proces twórczy i realizacyjny. Jest to związane z przywracaniem „widzialności” transformacji,

nadaniem nowego sensu i daniem nowego życia poprzez nową ideę.

Artystkę Annę Leśniak interesują postaci kobiet zapomnianych, zagubionych w historii lub celowo pomijanych, których imię próbuje przywrócić, re-konstruować inaczej, na nowo z pryzmatu dzisiejszej świadomości i poprzez działania twórcze. Zgodnie z prasłowiańską etymologią słowo wiedźma oznacza kobietę, która wie, kobietę wiedzącą. Dla dr Anny Leśniak wiedza jak i edukacja ma szczególne znaczenie. Figura wiedźmy – w projekcie habilitacyjnym artystki Anny Leśniak w takim znaczeniu reprezentuje prawo kobiet do wiedzy, do edukacji, jest symbolem niezależności, buntu, wolności w samostanowieniu o sobie, upodmiotowieniu kobiety, przywrócenia jej należytej godności, jak i również wszystkim mniejszościom.

Pani Anna Leśniak jest artystką niezwykle konsekwentną w swoich dociekaniach. Jest jednocześnie artystką krytyczną, poszukującą, sprawdzającą i odkrywającą, artystką wnikliwą o wieloletnim doświadczeniu twórczym, dydaktycznym, kuratorskim. Realizuje swoje projekty w kraju i w obiegu międzynarodowym, mogąc się poszczycić dużą aktywnością i niezwykle bogatym dorobkiem.

KONKLUZJA

Po wnikliwym zapoznaniu się z przedłożoną do recenzji dokumentacją habilitacyjną **dr Anny Leśniak** stwierdzam, z całą stanowczością, iż mamy do czynienia z artystką dojrzałą i świadomą twórczo, prowadzącą swoje badania z wielką pasją i odpowiedzialnością, o czym zaświadcza, spójny i dobrze udokumentowany dorobek artystyczny i badawczy. Uważam, iż osiągnięcie artystyczne habilitantki jakim jest projekt intermedialny ***Lost Element / Reconstruction of the Witch (Zagubiony Element / Re-konstrukcja Wiedźmy)*** jest dziełem oryginalnym, nowatorskim i stanowi bardzo istotny wkład w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki i spełnia wymagania art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (z późn. zmianami). Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z powyższym w pełni popieram wnioszek o nadanie Pani dr Annie Leśniak stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Wrocław 27.02.2024

dr hab. Małgorzata Kazimierczak, prof. uczelni

